

NGƯỜI CÁCH MẠNG PHẢI ĐẤU TRANH TRỪ BỎ CHỦ NGHĨA CÁ NHÂN

□ TS. VĂN THỊ THANH MAI

Là người sáng lập và rèn luyện Đảng ta, Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến vấn đề phòng, chống, tiêu diệt chủ nghĩa cá nhân để xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam thành một Đảng cách mạng chân chính, khỏe mạnh - đội tiên phong của giai cấp, nhân dân và dân tộc. Kỷ niệm 39 năm Ngày thành lập Đảng, với bút danh T.L., Hồ Chí Minh viết *"Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân"*, đăng báo Nhân Dân, số 5409, ngày 3-2-1969. Sau nửa thế kỷ ra đời, những lời dạy của Người trong tác phẩm vẫn vẹn nguyên giá trị.

CHỐNG KÈ ĐỊCH "NỘI XÂM" LÀ VIỆC PHẢI LÀM THƯỜNG XUYỀN

Theo Hồ Chí Minh, chủ nghĩa cá nhân là vết tích xấu xa của xã hội cũ, "là một thứ rất gian xảo, xảo quyệt; nó khéo dỗ dành người ta đi xuống dốc. Mà ai cũng biết rằng xuống dốc thì dễ hơn lên dốc. Vì thế mà càng nguy hiểm"⁽¹⁾. Đó là thứ vi trùng mẹ, đẻ ra nhiều bệnh khác, trái với đạo đức cách mạng và chứng nào chủ nghĩa cá nhân còn tồn tại, dù ít hay nhiều cũng vẫn sẽ "ngăn trở" người cán bộ, đảng viên nỗ lực "một lòng một dạ đấu tranh cho sự nghiệp cách mạng"; sẽ dẫn đến sự suy thoái về đạo đức, lối sống trong đội ngũ cán bộ, đảng viên; vẫn sẽ còn xâm nhập vào "nội bộ Đảng", làm giảm nguồn sức mạnh nội lực, sự đoàn kết thống nhất của Đảng thì chừng đó, vẫn đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ. Vì "chủ nghĩa cá nhân là kẻ địch hung ác của chủ

nghĩa xã hội", "là một trở ngại lớn cho việc xây dựng chủ nghĩa xã hội... thắng lợi của chủ nghĩa xã hội không thể tách rời thắng lợi của cuộc đấu tranh trừ bỏ chủ nghĩa cá nhân"⁽²⁾, nên nhất định "người cách mạng phải tiêu diệt nó"⁽³⁾.

Trong cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Hồ Chí Minh đã sớm nói về chủ nghĩa cá nhân, nhấn mạnh yêu cầu phòng, chống, tiêu diệt chủ nghĩa cá nhân trong mỗi cán bộ, đảng viên và coi đó là một trong những nội dung quan trọng để xây dựng một Đảng Mác-xít cách mạng chân chính. Song, cũng chính Người khẳng định, "đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân không phải là giầy xéo lên lợi ích cá nhân". Trong những năm 1925-1927, khi giáng cho những thanh niên Việt Nam yêu nước tại Quảng Châu, Trung Quốc, Hồ Chí Minh đã yêu cầu mỗi người phải rèn luyện theo *"Tư cách người một người cách mệnh"*;

Tác phẩm *"Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân"* là di huấn của người chiến sĩ cộng sản Hồ Chí Minh để lại cho các thế hệ cán bộ, đảng viên. Trong đó, điều căn cốt nhất theo Người là mỗi cán bộ, đảng viên phải thường xuyên, liên tục rèn luyện, quyết tâm phòng, chống và đấu tranh triệt để xóa bỏ chủ nghĩa cá nhân để nâng cao đạo đức cách mạng.

trong đó có: "hoà mà không tư", "cả quyết sửa lỗi mình", "vị công vong tư", "không kiêu danh, không kiêu ngạo", "ít lòng ham muốn về vật chất", "với từng người thì khoan thứ", "có lòng bày vẽ cho người", "hay xem xét người" "phục tùng đoàn thể..."⁽⁴⁾. Sau đó, Người cũng dành nhiều bài nói, bài viết bàn về vấn đề

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng tiếp xúc cử tri

này. Mùa xuân năm 1969, không chỉ tiền lương nguy cơ suy thoái đạo đức, lối sống của đội ngũ cán bộ, đảng viên, Hồ Chí Minh còn chỉ rõ trong Đảng “còn có một số ít cán bộ, đảng viên mà đạo đức, phẩm chất còn thấp kém. Họ mang nặng chủ nghĩa cá nhân, việc gì cũng nghĩ đến lợi ích của riêng mình trước hết. Họ không lo “mình vì mọi người” mà chỉ muốn “mọi người vì mình”⁶¹...

Đó là những người có những biểu hiện ngại gian khổ, khó khăn, sa vào tham ô, hủ hóa, lãng phí, xa hoa; tham danh trục lợi, thích địa vị quyền hành, tự cao tự đại, coi thường tập thể, xem khinh quần chúng, độc đoán, chuyên quyền, ngày càng xa rời quần chúng, quan liêu, mệnh lệnh; luôn “dùng của công làm việc tư”, “ham địa vị, hay lên mặt”, chỉ ưa người khác “tâng bốc mình, khen ngợi mình”, “ưa sai khiến người khác”, “tự thấy mình cái gì cũng giỏi”, kiêu ngạo, hiếu danh, thiếu kỷ luật, hẹp hòi, ích kỷ, “luôn đặt lợi ích của mình lên trên lợi ích của

Đảng, của dân tộc”, chia rẽ khối đoàn kết, thống nhất trong nội bộ Đảng, làm mất dần chủ trong Đảng... Kết quả là quần chúng không ưa, không phục, không yêu quý họ, rời xa họ. Theo Hồ Chí Minh, đây là những người đã ý thức vào quyền hạn và trách nhiệm được trao, ý thức vào quyền lực tại các cơ quan công quyền để kéo bè kéo cánh, chăm chú cho lợi ích của nhóm mình, đồng họ và địa phương mình mà không nhìn đến lợi ích của toàn bộ. Đối với họ, “ai hầu với mình thì dù nói không đúng cũng nghe, tài không có cũng dùng. Ai không thân với mình thì dù họ có tài cũng tìm cách đim họ xuống, họ nói phải cũng không nghe”⁶²,v.v..

Những biểu hiện này là một trong những nguyên nhân của suy thoái về chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống, gây ra “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Do đó, để Đảng luôn “là đạo đức, là văn minh”, Hồ Chí Minh đã không chỉ nêu ra những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân;

nhấn mạnh yêu cầu phòng, chống và tiêu diệt chủ nghĩa cá nhân mà Người còn khẳng định: mỗi tổ chức cơ sở đảng nói chung, đội ngũ cán bộ, đảng viên nói riêng phải kiên quyết, kiên trì cuộc đấu tranh phòng, chống và quét sạch chủ nghĩa cá nhân để Đảng luôn xứng đáng với vai trò tiên phong.

GẮN PHÒNG, CHỐNG CHỦ NGHĨA CÁ NHÂN VỚI NÂNG CAO ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG

Thực hiện lời căn dặn và những chỉ dẫn của Hồ Chí Minh về “*Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân*”, trong gần 90 năm xây dựng và trưởng thành của Đảng, đa số đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng đã nỗ lực rèn luyện đạo đức cách mạng, có phẩm chất chính trị tốt, bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức, lối sống trong sáng, gắn bó với nhân dân; luôn nỗ lực phấn đấu nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng quản lý... để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan, vẫn còn một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ.

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về “*Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ*” đã nêu ra những biểu hiện của những người sa vào chủ nghĩa cá nhân như: 1) Sống ích kỷ, thực dụng, cơ hội, vụ lợi; chỉ lo thu vén cá nhân, không quan tâm đến lợi ích tập thể; ganh ghét, đố kỵ, so bì, tị nạnh, không muốn người khác hơn mình. 2) Vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, gây mất đoàn kết nội bộ; đoàn kết xuôi chiều, dân chủ hình thức; cục bộ, bè phái, kèn cựa địa vị, tranh chức, tranh quyền... 4) Mắc bệnh “thành tích”, háo danh, phô trương, che giấu khuyết điểm, thổi phồng thành tích, “đánh bóng” tên tuổi; thích được đề cao, ca ngợi; “chạy thành tích”, “chạy khen thưởng”, “chạy danh hiệu”. 5) Quan liêu, xa rời quần chúng, không sâu sát cơ sở, thờ ơ, vô cảm, thiếu trách nhiệm trước những khó khăn, bức xúc và đòi hỏi chính đáng của nhân dân... 7) Tham ô, tham nhũng, lợi dụng chức vụ, quyền hạn được giao để dung túng, bao che, tiếp tay cho tham nhũng, tiêu cực... 8) Thao túng trong công tác cán bộ; chạy chức, chạy quyền, chạy chỗ, chạy luân chuyển, chạy bằng cấp, chạy tị... Sử dụng quyền lực được giao để phục vụ lợi ích cá nhân hoặc để người thân, người

quen lợi dụng chức vụ, quyền hạn của mình để trục lợi...”.

Nguyên nhân chủ yếu của tình trạng suy thoái này trước hết là do bản thân bộ phận cán bộ, đảng viên đó phai nhạt lý tưởng cách mạng; dao động, giảm sút niềm tin vào mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; hoài nghi, thiếu tin tưởng vào chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; thiếu tu dưỡng, rèn luyện; lập trường tư tưởng không vững vàng, hoang mang, dao động trước những tác động từ bên ngoài; sa vào chủ nghĩa cá nhân ích kỷ, vật hời, bị cám dỗ bởi các lợi ích vật chất, không làm tròn trách nhiệm, bổn phận của mình trước Đảng, trước dân.

Nguyên tắc tập trung dân chủ ở nhiều nơi bị buông lỏng; nguyên tắc tự phê bình và phê bình thực hiện không nghiêm; tham nhũng, lãng phí, tiêu cực vẫn còn nghiêm trọng...

Xuất phát từ yêu cầu, nhiệm vụ của cách mạng Việt Nam trong bối cảnh đổi mới và hội nhập quốc tế, để thiết thực đấu tranh phòng, chống chủ nghĩa cá nhân, xây dựng và chỉnh đốn Đảng, toàn Đảng đã triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng; Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “*Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay*”, Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về “*Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ*”; Chỉ thị 03-CT/TW về “*Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức*

Hồ Chí Minh” (Chỉ thị 03); Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị khóa XII về “*Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*” (Chỉ thị 05); Quy định số 101-QĐ/TW về “*Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp*” (Quy định 101); Quy định số 47-QĐ/TW về “*Những điều đảng viên không được làm*” (Quy định 47). Quy định 55-QĐ/TW về “*Một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên*” (Quy định 55)...

Trên tinh thần phát huy những kết quả đạt được, tiếp tục khắc phục những hạn chế để không ngừng “*Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân*” theo di huấn của Hồ Chí Minh, mỗi cấp ủy, tổ chức cơ sở đảng và cán bộ, đảng viên tập trung thực hiện tốt một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

Một là, “phải ra sức tăng cường giáo dục toàn Đảng về lý tưởng cộng sản chủ nghĩa, về đường lối chính sách của Đảng, về nhiệm vụ và đạo đức của người đảng viên. Phải thực hành phê bình và tự phê bình trong Đảng”⁷⁸). Theo đó, phải khắc phục bệnh “học tập lý luận chính trị; lười học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước”. Đồng thời coi việc thực hiện Chỉ thị 03, Chỉ thị 05 và Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, XII và các Quy định 101, 47, 55 trong Đảng vừa là công tác giáo dục và tự giáo dục, vừa đấu tranh và tự đấu tranh trong mỗi tổ chức đảng và từng cá nhân. Đó là trách nhiệm

của toàn Đảng, của cả hệ thống chính trị và mỗi cá nhân, thiết thực phòng và chống 9 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị; 9 biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống; 9 biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ như Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII đã chỉ rõ.

Hai là, thực hiện “chế độ sinh hoạt các chi bộ phải nghiêm túc. Kỷ luật của Đảng phải nghiêm minh. Công tác kiểm tra của Đảng chặt chẽ”⁽⁸⁾. Đó là điều kiện quan trọng bảo đảm cho Đảng thật sự là một khối đoàn kết, thống nhất trên tất cả các mặt chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức; bảo đảm cho đường lối, chủ trương của Đảng được chấp hành nghiêm chỉnh, thực hiện thắng lợi. Do đó, phải giữ chế độ, kỷ luật và công tác này nghiêm từ trên xuống dưới, trở thành nề nếp; đồng thời, thực hiện kiểm tra, giám sát có hiệu quả, đồng bộ từ trên xuống và từ dưới lên.

Ba là, nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên về phòng, chống và tiêu diệt chủ nghĩa cá nhân đi liền với chống tham ô, tham nhũng, lãng phí và bệnh quan liêu. “*Phải kiên quyết quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng, bồi dưỡng tư tưởng tập thể, tinh thần đoàn kết, tinh thần kỷ luật*”⁽⁹⁾ gắn với thực hiện nghiêm Quy định số 08-QĐ/TW về “*Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương*”. Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII trong các

Kịp thời phát hiện những cán bộ, đảng viên mắc sai lầm, khuyết điểm để có biện pháp sửa chữa nghiêm túc theo. Kiên quyết đưa ra khỏi Đảng những cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” để Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức.

tổ chức cơ sở đảng và cán bộ, đảng viên; đưa việc học và làm theo Bác trở thành nhu cầu tự thân của mỗi người, bảo đảm cho đội ngũ cán bộ, đảng viên có khả năng “đề kháng” tốt, “miễn dịch” hiệu quả với chủ nghĩa cá nhân. Phát huy tinh thần phong gương mẫu, nói đi đôi với làm của đội ngũ cán bộ, đảng viên, cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương” trong đấu tranh phòng, chống, tiêu diệt chủ nghĩa cá nhân, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Bốn là, thấm nhuần lời căn dặn “phải đặt lợi ích của Đảng, của nhân dân lên trên hết, trước hết”; “phải đi sâu đi sát thực tế, gần gũi quần chúng, thật sự phát huy quyền làm chủ tập thể của nhân dân”⁽¹⁰⁾ và gắn bó mật thiết với nhân dân. Trước hết, nâng cao nhận thức và thực hành cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, xây dựng ý thức tôn trọng nhân dân, tinh thần tận tụy phục vụ nhân dân. Đồng thời, mở rộng

dân chủ trong Đảng, trong toàn xã hội để đoàn kết, đồng viên và phát huy vai trò của nhân dân trong giám sát cán bộ, đảng viên, các tổ chức đảng, cơ quan nhà nước. Đổi mới công tác tuyên truyền, biểu dương, nhân rộng các gương điển hình của cá nhân, tập thể trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, nhất là theo chủ đề năm 2019 về “*Xây dựng ý thức tôn trọng Nhân dân, phát huy dân chủ, chăm lo đời sống Nhân dân theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”.

Năm là, “cố gắng học tập, rèn luyện, nâng cao trình độ hiểu biết để làm tốt mọi nhiệm vụ”⁽¹¹⁾, coi đây là nhu cầu tự thân của mỗi cán bộ, đảng viên trong mọi mặt công tác. Trong đó, tự rèn luyện là sự gắn kết giữa lý luận và thực tiễn, vừa khẳng định tinh thần tự giác, sức mạnh nội sinh vừa là yêu cầu đòi hỏi sự nỗ lực phấn đấu, tinh thần tự phê bình và phê bình của mỗi người. Qua đó, giúp cán bộ, đảng viên không ngừng nâng cao bản lĩnh chính trị, trí lực, thể lực và tâm lực để khơi dậy tiềm năng, trí tuệ và phát huy sự sáng tạo trong công tác lãnh đạo và chỉ đạo thực tiễn để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. □

(1), (2), (3) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự Thật, xuất bản lần thứ 3, H, 2011, t.11, tr.602, 609, 611.

(4) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sdd, t.2, tr.280-281.

(5), (7), (8), (9), (10), (11) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sdd, t.15, tr.546-547, 547, 547, 547, 547, 547.

(6) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sdd, t.5, tr.88.